

Verslag sessie Recreatie en Toerisme

4 maart 2021, online meeting

Kustweken Noord-Hollandse IJsselmeerkust

Alle presentaties die gedurende deze sessie getoond zijn, zijn in te zien in een aparte PDF.

Introductie

Op 4 maart 2021 hebben 48 deelnemers gesproken over recreatie en toerisme in de Noord-Hollandse IJsselmeerkust. Zie lijst van deelnemende partijen in de bijlage. In deze sessie wilden we het belang van recreatie en toerisme articuleren en vanuit dit perspectief de belangrijkste aandachtspunten bespreken voor lopende trajecten.

We maken kennis via een Mentimeter. De watersport en ondernemers zijn goed vertegenwoordigd (Figuur 1). Deelnemers zijn trots op het IJsselmeergebied, omdat het een uniek vaargebied met veel cultuurhistorie is (Figuur 2). Het ligt tussen binnenwater en de zee en wordt gekenmerkt door rust, ruimte en openheid. Vooral die ruimte en de samenwerking hebben aandacht nodig volgens de deelnemers (Figuur 3). Er zijn zorgen over versnippering van het grote open zeilgebied. Dat terwijl de watersport-interesse in het gebied groeit.

De verdere opbouw van deze sessie was als volgt: eerst zijn een paar lopende verkenningen en onderzoeken naar recreatie en toerisme toegelicht. Vervolgens is de relatie met recreatie en toerisme in twee grote gebiedsontwikkelingen beschreven: de kustvisie en de Verkenning Wieringerhoek. Daarna hebben we de kust in drie gebieden ingedeeld en in groepen verder gepraat over de kracht van het deelgebied, kansen en discussiepunten.

Figuur 1

Figuur 2

Waar ben je trots op, vanuit recreatief/toeristisch perspectief? (1 woord!)

Mentimeter

27

Figuur 3

Wat heeft aandacht nodig aan de Noord-Hollandse IJsselmeerkust? (1 woord!)

Mentimeter

26

Verkenning Recreatie en Toerisme

Onder de vlag van de Agenda IJsselmeergebied 2050 vindt de gebiedsbrede Verkenning Recreatie en Toerisme plaats. Deze heeft vanwege corona enige vertraging opgelopen, maar begint nu aan een doorstart. Er zijn inmiddels vier scenario's voor 2050 opgesteld, die met de sector besproken gaan worden tijdens een 'Brede IJsselmeerdag'. In september 2020 is er in een bijeenkomst met de waterrecreatie sector een aantal belangen opgehaald. De belangen van andere recreatief-toeristische invalshoeken worden nog in beeld gebracht. Na de bespreking van de toekomstscenario's op de Brede IJsselmeerdag, die waarschijnlijk in het voorjaar van 2021 (online) plaatsvindt, wordt in regionale sessies gewerkt aan de vertaling in ontwikkelpaden voor vijf deelgebieden.

Meer informatie: Peter Bergmans, bergmansp@noord-holland.nl

ANWB ledenonderzoek

Het ANWB ledenonderzoek is uitgevoerd in maart 2020, ter voorbereiding op de Verkenning Recreatie en Toerisme, onder 624 leden (483 bezoekers, 141 bewoners). Leden ondernemen diverse activiteiten: wandelen en fietsen zijn het populairst. Het merendeel is tevreden over bereikbaarheid van recreatieve voorzieningen. Leden waarderen de natuur, stilte, vergezichten, vrije fietspaden, dijken, schone lucht en de dorpen met rijke cultuurhistorie. Er zijn zorgen over horizonvervuiling, geluids- en verkeershinder, verstedelijking en natuurvervuiling (zwerfafval). Als verbeterpunten noemen leden voldoende rustplekken, publieke toiletten, (spreiding van) afvalbakken en autovrije fietspaden. Leden noemen als toekomstwensen: (1) behoud & versterk het unieke karakter van het gebied; (2) minder snelweggeluid en geen grootschalige ontwikkelingen (windparken, hoogbouw); (3) watergerichte dijkwegen/-paden, natuureducatie, kleine strandjes en voldoende P-voorzieningen. Het hele onderzoeksverslag is te vinden op: <https://www.anwb.nl/nieuws/algemeen/2020/anwb-leden-over-ijsselmeergebied-geen-windmolens-en-hoogbouw>.

Meer informatie: Jonathan Weegink, jweegink@anwb.nl

Toekomstbeeld kitesurfen in het IJsselmeergebied

Het IJsselmeergebied is voor kitesurfers een interessante plek en een beschermd natuurgebied voor watervogels. Daarom is kitesurfen aan strenge regels gebonden. Er is behoefte aan meer kitesurflocaties en aan bescherming van de natuur door het tegengaan van illegaal kitesurfen. Om een toekomstbeeld voor deze durfsport in het Natura 2000 gebied te ontwikkelen, zijn partijen met elkaar in gesprek gegaan, waaronder de provincie Noord-Holland, de Nederlandse Kitesurf Vereniging (NKV), de Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk en Vogelbescherming Nederland. Het is een zoektocht naar winst voor natuur en kitesurfen. Dat gesprek levert verbeterpunten op: betere communicatie over kwetsbare natuur, beter toezicht en handhaving en betere inrichting en markering van bestaande kitesurflocaties zoals Enkhuizen. De NKV en de Vogelbescherming kunnen een rol spelen in communicatie over natuurwaarden, bijvoorbeeld via social media. Als nieuwe te onderzoeken kitesurflocaties worden genoemd: Medemblik bij Regattacentrum (in winter) en Andijk. Zodra het toekomstbeeld is afgerond, zal dat beschikbaar komen. De NKV noemt het proces minstens zo belangrijk als het resultaat. Zo kan je blinde vlekken wegnemen en afstemmen wat realistisch is.

Meer informatie: Anja Ooms, oomsa@Noord-Holland.nl

Onderzoek nieuwe waterrecreanten

Begin 2020 werd watersport opeens hot. De pers meldde dat er geen boot meer te koop was. Toen is een onderzoek gestart: wie zijn die nieuwe waterrecreanten in Noord-Holland en wat zijn hun wensen? Het bleek een jongere doelgroep te betreffen die regelmatig naar het Noord-Hollandse IJsselmeergebied komt en daar meer besteedt. Deze recreant zoekt het vooral dichtbij de kust. Het advies? Faciliteer deze jonge instappers in de waterrecreatie, want de vergrijzing gaat door. Een deelnemer vraagt of jonge mensen ook korter op het water verblijven. Verblijfstijd is niet specifiek

onderzocht, maar doorgaans hebben jongere mensen een gevarieerder patroon van recreatie. Zij doen meer op één dag en dus zijn wellicht ook korter op het IJsselmeer te vinden.

Meer informatie: Rob Vrolijk, info@vrolijks.nl

Kustvisie

Recreatie en toerisme is ook een belangrijk thema in de kustvisie die de gemeenten Hollands Kroon, Medemblik en Enkhuizen en de provincie Noord-Holland samen aan het ontwikkelen zijn. Er lopen in het gebied een aantal processen met een sectorale insteek, zoals de Verkenning Recreatie en Toerisme (focus: R&T), de Verkenning Wieringerhoek (focus: natuurontwikkeling en zoetwatergarantie) en de Regionale Energiestrategie (focus: energietransitie). De kustvisie wil deze opgaven verbinden en een integraal verhaal maken voor de Noord-Hollandse IJsselmeerkust. Er is al een identiteitsstudie uitgevoerd en momenteel wordt gewerkt aan een ruimtelijk-economische uitwerking. De kustvisie zal vooral beleidsmatig zijn: een koers voor de toekomst die gebruikt kan worden o.a. voor omgevingsplannen, projecten van burgers en bedrijven. Ook wordt gewerkt aan een projectenboek waarin concrete projecten worden benoemd die invulling aan de visie geven. In april wordt de conceptvisie opgesteld. Die wordt besproken met de mensen in het gebied. De kustvisie wordt naar verwachting voor de zomer afgerond, na besluitvorming bij de diverse gemeenten en de provincie.

Ideeën en suggesties m.b.t. de kustvisie kunt u sturen aan ijsselmeerkust@Noord-Holland.nl

Verkenning Wieringerhoek

In de Verkenning Wieringerhoek werkt Rijkswaterstaat aan natuurontwikkeling en het beschermen van de zoetwatervoorraad door het tegengaan van de zoutindringing, in samenhang met andere functionaliteiten en ontwikkelingen in het gebied. De verkenning valt onder de Programmatische Aanpak Grote Wateren. De focus van de Verkenning is om ontbrekende zoete ecotopen toe te voegen aan de Wieringerhoek: ondiep water met ondergedoken waterplanten, helofytenmoeras en vloedvlaktemoeras en overstromingsgrasland. Deze ecotopen moeten dichtbij elkaar in de buurt liggen om ecologische meerwaarde op te leveren. Daarnaast wordt nagedacht over aanleggen van een zoet-zout overgang. Dat is nog wel een puzzel, want deze overgang mag de spuicapaciteit bijvoorbeeld niet belemmeren en ook de zoetwaterfunctie van het IJsselmeer mag niet onder druk komen te staan. Dit jaar wordt verder onderzocht of andere ideeën en ontwikkelingen in het gebied, zoals zonne-atollen, de klimaatbuffer van PWN, het Noordkop project van HHNK en de zoutmaatregelen vanuit de droogtetafels, bouwstenen leveren voor de Wieringerhoek.

Een deelnemer vraagt of er extensieve recreatie mogelijk is nabij de ecotopen van het project Wieringerhoek? Dat is wel de bedoeling. Graag zelfs, is het antwoord, want ook natuurbeleving is belangrijk voor iedereen. Wel moet goed gekeken worden waar je de combinatie zoekt (natuur en recreatie) en waar je de rust biedt aan de natuur.

Meer informatie: Edwin Verdonschot, wieringerhoek@rws.nl

Kansen en discussiepunten

We hebben in groepen doorgepraat over kansen en discussiepunten voor drie deelgebieden. Hieronder ziet u de resultaten.

Andijk-Enkhuizen

Belangrijkste kracht van dit deelgebied?

- Openheid, genieten vanaf water en land
- (internationaal) unieke plek voor durf watersporten zoals kitesurfen
- Recreatiegebied Enkhuizerzand
- Watersport en zwemmen
- Stillegebied
- Cultuurhistorie en beleefbaar erfgoed (zuiderzeeroute/fiets, Zuiderzeemuseum, Enkhuizen, Samenhang met VOC steden)
- Dichtbij beleefbaar; alles is bijna beloopbaar, binnen 1 uur wandelen zie je grote verschillen, water heel goed bereikbaar.

Kansen?

- Klimaatbuffer PWN
- Natuurlijke oevers
- Voorzieningen voor fietsers en wandelaars (van toilet tot afvalbak, bankjes, parkeergelegenheid)
- Gebiedsrecreatiemanagement (app ontwikkelen zoals op Texel)
- Durfwatersporten: alleen hier en in Zeeland plek om dit te faciliteren
- Jachthavens Enkhuizen populair, veel passanten, langer verblijf biedt kansen
- Andijk: kansen benoemd in identiteitsstudie kustvisie (rapport van IMA)
- Infrastructuur PWN haven gebruiken als vaarbestemming

Discussiepunten?

- Stillegebied: wat laat je wel/niet toe (beleving, inwoners, natuur)?
- Stille als uniek sellingpoint, wel/geen reclame maken?
- Durfwatersporten, gastvrije havens: lang praten, geen visie. Gezamenlijk beleid maken en handhaven tussen kustgemeenten. Zeeland heeft dat beter voor elkaar; koppelen sport met verblijf, locatiekeuze.
- West-Friesland kan veel meer samenwerken, visie en strategie beter bundelen.

Medemblik – Andijk

Belangrijkste kracht van dit deelgebied?

- Diversiteit: rust, ruimte, bijzondere cultuurhistorie en breed palet recreatiemogelijkheden, aan beide zijden van de dijk.
- (inter)nationale wens hier te verblijven, combinatie van belevingsmogelijkheden op korte afstand, unieke waarden (rust beleven, prachtige stadjes, goede windrichting voor kitesurfen).

Kansen?

- Vergroot de diversiteit: sterke kernactiviteit, daarnaast 'kraaltjes eromheen rijden'. Zo wordt de complete beleving waardevoller.
- Piekdrukke kust bij mooi weer kunnen verwerken; meer zwemlocaties, kustrecreatie versterken, rondje gebied met afwisselend fiets-stoomtrein-sloep, daarna overnachten en eten. Versterking van elk element draagt bij aan aantrekkelijkheid door die diversiteit. Meer bezoek helpt alle sectoren.

Discussiepunten?

- Van alles een beetje is ook weer niks; hoe zorg je voor versterking en meerwaarde
- Goede verbinding is essentieel

Den Oever – Medemblik

Belangrijkste kracht van dit deelgebied?

- Het grote open water
- Toegangspoort tot de wadden
- De bewoners en hun ideeën

Kansen?

- Eilanden voor de kust voor langzame waterrecreatie
- De 'nieuwe' waterrecreatie langs de kust
- Oude Zeug als multifunctionele waterrecreatie spot: kitesurfen, vissen, kanoën, suppen, kleine sloepen, horeca
- Meer fietsmogelijkheden op de dijk, beter wandelnetwerk
- Sloeproepen
- Kansen voor bedrijfsleven

Discussiepunten?

- Verkeersveiligheid
- bewonersparticipatie

Vanuit dit deelgebied zijn de volgende punten meegegeven aan de verkenning Wieringerhoek:

- De watersport groeit en Marina den Oever wordt steeds belangrijker als poort naar de Wadden
- Het Regatta-gebied is vooral van belang voor kleinere zeilschepen. De grotere zeilschepen maken gebruik van vrijwel al het IJsselmeerwater.
- Zeiljachten worden ernstig beperkt door vaargeulen. Al naar gelang de wind wil een zeiler elke richting op kunnen kruisen.
- Vooroevers van maximaal 300-400 meter breed samen laten gaan met suppen, kiten. Maak vooroevers vanaf de kust bereikbaar.
- Verbind het Robbenoordbos, het Dijkgatbos en de dijk voor wandelaars en fietsers.
- Kijk voor natuurontwikkeling in eerste instantie naar ondiepe plekken die onbevaarbaar zijn, met name de Wieringervlaak. Behoud vaarruimte tussen de dijk en de Wieringervlaak.
- Hou de toegang tot boei WV6 vrij: vanaf daar kunnen watersporters alle kanten van het IJsselmeer op.

Afsluiting

Deelnemers delen op de chat met welk gevoel men afsluit en of er nog laatste aandachtspunten zijn.

Over het algemeen is de sfeer positief en wordt de sessie gewaardeerd: veel informatie, nuttige gesprekken, er wordt naar elkaar geluisterd en diverse belangen zijn duidelijk in beeld gebracht. Partijen waren blij te horen dat het belang van behoud van vrij zeilwater in de lopende gebiedsontwikkelingen meegenomen wordt.

Ondanks uitleg over de kustvisie, geeft een aantal deelnemers aan nog op zoek te zijn naar de integrale context. Zij hebben nog vragen zoals: waar komen verschillende opgaven samen? Waar en wanneer wordt de integrale afweging gemaakt? Hoe verhouden recreatie en natuur zich tot elkaar? Daar zou de kustvisie handvatten voor moeten gaan bieden.

Overige aandachtspunten die achtergelaten worden op de chat:

- Richt niet overal opstapplaatsen voor durfsporten in. Volg het beleidsadvies dat in de maak is.
- Laat bereikbaarheid niet ten koste van alles gaan: zorg voor goede zonering, inclusief stilte- en uitzichtgebieden. Durf ambitie te tonen en nieuwe Nederlandse prestaties neer te zetten als ruimtelijke inrichters en watergebruikers.
- Oproep aan de Provincie om een bestaand stiltegebied (Oosterdijk) te koesteren en om borden te plaatsen bij toegangswegen daarvan, zodat er niet meer zo hard doorheen gereden wordt.

Ter afsluiting zegt een deelnemer: “er wordt al 20 jaar gepraat over de ontwikkeling van dit gebied en de koppeling van de dijk en het IJsselmeer. Het wordt tijd dat er nu 1 plan komt wat uitgevoerd wordt. Doorpakken dus. Er liggen veel kansen voor iedereen.”

Bijlage

Deelnemende partijen:

- 5 inwoners
- ANWB
- Binnenvisser
- Bureau voor vernieuwing
- Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk
- Compagnieshaven Enkhuizen
- Coöperatie Holland Sail
- DMO Holland boven Amsterdam
- Dorpsraad Andijk
- Gemeente Hollands Kroon
- Gemeente Medemblik
- Gemeente SED
- Hiswa - Recron
- Hotel Medemblik
- Jachthaven Andijk
- Jongert BV
- Marina Den Oever BV
- Nederlandse Kitesurfvereniging
- Nederlandse vereniging van Toerzeilers
- Ontwikkelingsbedrijf NHN
- Oosterdijks Belang
- Polderhoogte
- Provincie Noord-Holland
- Recreatieschap Westfriesland
- Regatta Center Medemblik
- Rijkswaterstaat
- Scratch
- SMARTLAND landschapsarchitecten
- Sportvisserij
- Stadshavens Medemblik
- Stichting Marketing Enkhuizen
- Watersportverbond
- Wing
- WLKM
- Zeilschool Enkhuizen